

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 8Csp/292/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8417206780
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Salajová
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2020:8417206780.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok sudkyňou JUDr. Zuzanou Salajovou v spore žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava - Nové Mesto, proti žalovanému: R. zastúpený opatrovníkom: L. za účasti osobitného subjektu: Občianske združenie na ochranu finančného spotrebiteľa OFS, so sídlom Petzwalova 12, Nitra, IČO: 42 205 735, právne zastúpeného: JUDr. Roman Jurík, advokát so sídlom M. Flengera 4, Nové Zámky, o zaplatenie 958,76 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu zamietá.
- II. Náhradu trov konania žalovanému nepriznáva.
- III. Osobitný subjekt má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobca podal dňa 26.10.2017 na tunajší súd žalobu, ktorou žiadal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie istiny vo výške 958,76 eur, úroku v sume 96,14 eur a 776,74 eur, úroku zo zostatku nesplatennej istiny 958,76 eur vo výške 25,50 % ročne od 08.06.2017 do zaplatenia, úroku omeškania vo výške 5,15 % ročne zo sumy 958,76 eur od 08.06.2017 do zaplatenia, poplatkov vo výške 39,28 eur a náhrady trov konania. Podanie žaloby odôvodnil tým, že dňa 28.01.2014 pôvodný veriteľ - Poštová banka, a.s. uzatvorila so žalovaným ako dlžníkom Zmluvu o úvere č. 1415341832 a jej neoddeliteľnou súčasťou boli Všeobecné obchodné podmienky a Obchodné podmienky pre úver. Na jej základe poskytol žalovanému peňažné prostriedky podľa zmluvy. Žalovaný sa zaviazal vrátiť poskytnuté prostriedky v splátkach s lehotou splatnosti splátok dohodnutou v zmluve. Žalovaný do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru splatil svoj záväzok iba čiastočne. Nakoľko sa žalovaný dostal do omeškania, žalobcovi vznikol nárok požadovať predčasné splatenie úveru vrátane príslušenstva. Toto právo si žalobca uplatnil. Žalovaný ani napriek zaslanej výzve nezaplatil dlžnú pohľadávku. V zmysle zmluvy žalovanému vznikla povinnosť za poskytnutý úver zaplatiť úroky vo výške 25,50 % ročne. V zmysle obchodných podmienok, v prípade ak sa úver stal predčasne splatným, žalobca je ďalej oprávnený úročiť nesplatenú istinu úveru úrokom dojednaným v zmluve. V konaní si žalobca uplatňuje aj voči žalovanému aj príslušné zákonné úroky z omeškania. Dátum úročenia je od 08.06.2017, t.j. od dátumu nasledujúcemu po dni vystavenia listiny- Aktuálny stav úveru zo dňa 07.06.2018.

2. Žalovaný sa k podanej žalobe nevyjadril, súd však zistil, že rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 19.02.2019, č.k. 3Ps/16/2016-65 bola žalovanému obmedzená spôsobilosť a v rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony bol žalovanému ustanovený opatrovník, jeho sestra L.

3. Na výsluchu konanom dňa 09.10.2019 opatrovník žalovaného požiadal, aby súd do konania pribral osobitný subjekt, občianske združenie, ktoré by vystupovalo na strane žalovaného ako slabšej procesnej

strany v spore. Súd uznesením zo dňa 11.10.2019, č.k. 8Csp/292/2017-100 pribral do konania osobitný subjekt, občianske združenie, Združenie na ochranu finančného spotrebiteľa OFS,

4. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi, najmä so žalobou a jej prílohami a to Zmluvou o úvere - dostupná pôžička z 28.01.2014, obchodnými podmienkami žalobcu pre úver, sadzobníkom poplatkov žalobcu, aktuálnym stavom úveru ku dňu 07.06.2017, výzvou na úhradu zo dňa 09.10.2014, výzvou na splatenie zo dňa 22.09.2014, predpisom splátok, znaleckým posudkom na čl. 63 spisu, rozsudkom OS KK sp.zn. 3Ps/16/2016, vyjadrením žalobcu, výsluchom opatrovníčky žalovaného, výsluchom právneho zástupcu osobitného subjektu a zistil nasledovný skutkový stav veci.

5. Právny predchodca žalobcu ako banka a žalovaný ako dlžník uzatvorili dňa 28.01.2014 Zmluvu o úvere -dostupná pôžička č. 1415341832. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 1000 eur. Výška úrokovej sadzby bola 25,50 %. Žalovaný sa úver zaviazal splatiť v 72 mesačných splátkach vo výške 28 eur, vrátane poistného. Splatnosť prvej splátky bola dňa 20.02.2014 a poslednej dňa 20.01.2020. Výška RPMN bola 32,18%, priemerná RPMN bola 25,84%. Celková výška nákladov bola 951,46 eur. Podľa Zmluvy celkovú čiastku úveru predstavuje súčet výšky úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, v zmluve uvedená nebola.

6. Podľa bodu 1. Zmluvy; ZoÚ vzniká Poštovke záväzok poskytnúť Klientovi peňažné prostriedky, za splnenia podmienok stanovených Poštovkou, do výšky uvedenej v ZoÚ, Poštovka poskytne Klientovi peňažné prostriedky vo výške schváleného úveru zníženého o poplatok za spracovanie úveru podľa aktuálneho Sadzobníka poplatkov Poštovky. Poskytnutím prostriedkov zo ZoÚ vzniká Dlžníkovi a Spoludlžníkovi záväzok tieto peňažné prostriedky tvoriace Pohľadávku banky (vrátane úrokov, Poplatkov, úrokov z omeškania a zmluvnej pokuty) vrátiť a plniť ostatné povinnosti v zmysle OP.

7. Podľa. Bodu 1.3. Obchodných podmienok; právne vzťahy neupravené ZoÚ sa riadia, OP, VOP, Sadzobníkom poplatkov, Oznamením o úrokových sadzbách, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť ZoÚ a príslušnými ustanoveniami zák.č. 513/1991 Zb., Obchodného zákonníka a zák, č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

Podľa článku 5. bod 5.4., 5.5., Obchodných podmienok - dobrápôžička, Banka úročí úver úrokovou sadzbou dohodnutou v ZoÚ, Banka je oprávnená upravovať výšku úrokovej sadzby, Poplatkov a ostatných nákladov súvisiacich s úverom, najmä pri zmenách objektívnych skutočností. Banka zmenu výšky úrokovej sadzby a dátum zmeny oznámi Dlžníkovi písomne. Ak Dlžník nesúhlasí so zvýšením úrokovej sadzby, má právo postupovať spôsobom uvedeným v OP. V prípade, že sa úver stane predčasne splatným v zmysle bodu 6.9 a nedodrží stanovenú lehotu na zaplatenie istiny a úroku, táto dlžná čiastka samu bude úročiť zmluvnou úrokovou sadzbou a sadzbou úroku z omeškania.

Podľa článku 6. bod 6.1. Obchodných podmienok pre úver - dobrápôžička, Dlžník sa zaväzuje splácať poskytnutý úver v pravidelných anuitných splátkach, zahrňujúcich splátku istiny a úrokov.

Podľa článku 6. bod 6.4 Obchodných podmienok pre úver - dobrápôžička, platby od Dlžníka sa voči pohľadávke banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: [1] poplatky podľa Sadzobníka poplatkov [2] úrok z omeškania [3] úrok z úveru [4] splátka istiny úveru. V prípade viacerých pohľadávok banky voči klientovi sa platby klienta započítavajú najskôr na pohľadávku skôr splatnú podľa uvedeného poradia.

Podľa článku 6. bod 6.9. Obchodných podmienok pre úver - dobrápôžička, ak : dlžník je v omeškaní čo i len jednej dohodnutej splátky alebo jej časti / alebo porušil akékoľvek z ustanovení ZoÚ, OP alebo VOP / alebo jeho vyhlásenia uvedené v článku 8 OP sa ukázali ako nepravdivé alebo neúplné, je banka oprávnená požadovať predčasné splatenie celej istiny úveru vrátane príslušenstva, čím sa celý úver vrátane príslušenstva stane predčasne splatným.

8. Podľa Sadzobníka poplatkov Poštovej banky a.s., výška poplatku za 1. upomienku po omeškaní splátky je 9,96 eur, výška poplatku za 2. Upomienku po omeškaní splátky je 24,90 eur, výška poplatku za výzvu na splatenie celého úveru s príslušenstvom -pôžička na bývanie je 3,32 eur, výška poplatku za výzvu na splatenie celého úveru s príslušenstvom - pôžička na bývanie je 2,-eurá.

9. Vo výzve na splatenie dlžnej sumy zo dňa 22.09.2014 žalobca žalovanému oznámil, že podstatne porušil ustanovenia zmluvy o úvere a obchodných a neuhradil svoj záväzok v sume 147,96 eur. Zároveň ho upozornil na možnosť predčasného zosplatenia úveru, nakoľko ku dňu 22.09.2014 je viac ako 3 mesiace v omeškaní.

10. Vo výzve na úhradu dlžnej sumy zo dňa 09.10.2015 žalobca žalovanému oznámil, že nakoľko svojim konaním podstatne porušil ustanovenia zmluvy o úvere a obchodných podmienok, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy o úvere, stáva sa jeho úverová pohľadávka k 09.10.2014 predčasne splatnou v celom rozsahu. Výška dlžnej sumy, ktorú banka evidovala k tomuto dňu bola nasledujúca: dlžná istina - 958,76 eur, úrok - 96,14 eur a poplatky za upomienky - 39,28 eur, spolu dlžná suma bola 1094,18 eur. Zároveň žalovaného vyzval na zaplatenie dlžnej sumy v lehote 10 kalendárnych dní od doručenia výzvy.

10. Z aktuálneho stavu úveru žalovaných ku dňu 07.06.2018 sa uvádza, že poskytnutá výška úveru bola 1.000 eur, vyčerpaných bolo 1.000 eur, splatených 41,24 eur, mimoriadne splatené 0,-eur, možnosť čerpať 0,-eur, nedočerpané 0,-eur, celková istina 958,76 eur a čakajúce úhrady 0,-eur.

11. Z tohto výpisu z časti „Zaplatené splátky“ súd zistil, že žalovaný v období od 20.02.2014 do 20.05.2014 uhradil Poštovej banke a.s. spolu sumu 112 eur.

12. Žalobca v písomných vyjadreniach viedol, že celá pohľadávka vyplýva z predloženej listiny - Aktuálny stav účtu. Medzi stranami sporu bola uzatvorená v súlade s § 497 ObZ zmluva o úvere, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver. V dobe od uzatvorenia zmluvy do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, žalovaný splnil svoj záväzok len čiastočne. Nakoľko došlo zo strany žalovaného k podstatnému porušeniu zmluvných podmienok a tým, že nepravidelne uhrádzal mesačné splátky, vyhlásil pôvodný veriteľ úver za predčasne splatný. Pokiaľ ide o skutočnosť, že žalovaný bol v čase uzavretia a podpisu zmluvy osobou zjavne trpiacou duševnou poruchou, ktorá ho robila nespôsobilým na právne úkony, nebolo im predložené žiadne rozhodnutie, ktorým by bol žalovaný obmedzený na právne úkony. Zároveň v čase podpisu zmluvy disponoval občianskym preukazom, z ktorého žiadna skutočnosť ohľadne obmedzenia nevyplývala. Mal teda za to, že v čase podpisu zmluvy nebol obmedzený v spôsobilosti na právne úkony a na podanej žalobe trval v celom rozsahu.

13. Opatrovníčka žalovaného vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedla, že mala vedomosť o tom, že brat zobral pôžičku. V tom čase už bol chorý. Bol chorý už dávnejšie. Obmedzený v spôsobilosti na právne úkony bol až po uzavretí zmluvy. On chodil uzatvárať zmluvy možno aj s mamou. Tie peniaze použil na kúpeľňu. Teraz žije s bratom vo veľkom dome. Pôžičku splácala za neho ona, lebo ona poberá za neho peniaze. Mesačne poštou platila okolo 60 eur mesačne. Ďalej uviedla, že suma 1 000 eur už bola dávnejšie splatená. Platila splátky šekom cez poštu.

14. Právny zástupca osobitného subjektu poukázal na znalecký posudok č. /2018 vypracovaný znalcom MUDr. Ladislavom Laukom, v ktorom znalec v Závere posudku uviedol, že v roku 2004 sa u žalovaného vyvinulo schizofrénne ochorenie a odvtedy sú u neho dátované psychiatrické hospitalizácie. V roku 2006 mal ťažší priebeh ochorenia, bol hospitalizovaný, následne bol hospitalizovaný v roku 2007, 2008. Posledná hospitalizácia bola v roku 2017 v súvislosti s nástupom na výkon trestu. V posudku sa v krátkosti opisuje, čo je schizofrénia, a následne lekár, ktorý vypracoval znalecký posudok, skonštatoval, že ide o chronické duševné ochorenie, kde podstatné zlepšenie nemožno očakávať. Sám lekár skonštatoval, že nemôže podpisovať ani inform. súhlas, ani reverz a je potrebné obmedziť jeho práva v oblasti nakladania s peniazmi a hospodárení s majetkom, uzatváraním zmlúv, pôžičiek, úverov. Ďalej uviedol, že v čase, keď žalovaný uzatváral zmluvu, už nebol spôsobilý na právne úkony. Zmluva je z 28. 01. 2014 a zrejme niekedy v tom čase dostal peniaze, pričom žaloba je z roku 2017, presne z 26. 10. 2017. Ďalej vychádzal z toho, že zosplatenie bolo urobené legálne. Splátka, kvôli ktorej mohol byť zosplatený úver, podľa § 53 ods. 9 v spojitosti s § 565, teda splátka, kvôli ktorej mohol pôvodný veriteľ zosplatiť úver, bola splatná 20. 07. Preto vzniesol námietku premlčania. Zároveň po oboznámení sa so skutočnosťami, že žalobcovi bolo riadne a včas doručené predvolanie na pojednávanie a svoju neúčast' neospravedlnil, navrhol, aby súd vzhľadom k tomu, že bol poučený o následkoch nesplnenia si tejto povinnosti, rozhodol rozsudkom pre zmeškanie.

15. Podľa § 261 ods. 6, písm. d) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka platného a účinného v rozhodnom období (ďalej Obchodný zákonník), touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení veci (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Podľa § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka, ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

Podľa § 504 Obchodného zákonníka, dlžník je povinný vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v dojednanej lehote, inak do jedného mesiaca odo dňa, keď ho o ich vrátenie veriteľ požiadal.

Podľa § 506 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

16. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej Občiansky zákonník) platného a účinného v rozhodnom období, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej neprijateľná podmienka). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

17. Podľa § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej Zákon), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 Zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

Podľa § 9 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať aj tieto náležitosti:

- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

Podľa § 11 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

18. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

19. Podľa § 54a Občianskeho zákonníka účinného od 05. 12. 2018, premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

Podľa § 875v Občianskeho zákonníka, konanie, predmetom ktorého je pohľadávka vzniknutá zo spotrebiteľskej zmluvy, začaté pred účinnosťou tohto zákona, sa dokončí podľa doterajších predpisov.

Podľa § 100 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

20. Na základe vykonaného dokazovania súd mal za preukázané, že medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola uzavretá zmluva o úvere -dostupná pôžička, teda spotrebiteľská zmluva. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

21. Uzatvorená zmluva je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou aj v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka.

22. Súd na základe vykonaného dokazovania tak mal za preukázané, že medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným bola uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalovanému bol poskytnutý viazaný spotrebiteľský úver vo výške 1000 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť v 72 splátkach po 28 eur. Žalovanému bola celkovo poskytnutá čiastka 100 eur a uhradil celkovo sumu 112 eur.

Z dôvodu neplnenia záväzkov žalovaným následne žalobca oznámením o okamžitej splatnosti vyhlásil splatnosť celého úveru, a to podľa výzvy na úhradu dlžnej sumy zo dňa 09.10.2017, k dátumu 09.10.2014 sa pohľadávka žalovaného stala predčasne splatnou. Zároveň v upozornení - výzve na splatenie dlžnej sumy zo dňa 23.09.2014 oznámení zo dňa 14.08.2014 uviedol, že pohľadávka banky je ku dňu 22.09.2014 viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti vo výške 147,96 eur, žalovaný bol k tomuto dátumu v omeškaní viac ako 3 mesiace. Keďže zmluva bola uzatvorená dňa 08.01.2014, prvá splátka bola splatná dňa 20.02.2014 a ostatné k 20-temu dňu v mesiaci.

23. Podľa dôvodovej správy k § 54a Občianskeho zákonníka - zákona č. 343/2018 Z. z., účinného od 05. 12. 2018, zavedenie osobitnej úpravy uplatňovania premlčaných nárokov zo spotrebiteľských zmlúv a ich zabezpečenia je reakciou na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 11/2016-60, zo 07. 02. 2018, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol, že ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Inštitúty premlčania a preklúzie sú v zásade inštitútmi „jednoduchého práva“, je však namieste používať ich po zohľadnení a vyvážení všetkých hodnôt, ktoré sú dotknuté. Je nesporné, že je prípustné, aby zákonodarca robil „sektorové výnimky“ pri normovaní obsahu inštitútov súkromného práva s ohľadom na premlčanie či preklúziu, a pre určité typy právnych vzťahov nastavoval jednak rozdielne premlčacie doby (rozlišovanie medzi všeobecnou premlčacou dobou a osobitnými) alebo aj rozdielne právne následky pre nevykonanie práva v určitej dobe (preklúzia podľa § 504 Občianskeho zákonníka).

Pri subjektívnych majetkových právach zo spotrebiteľskej zmluvy je opodstatnené, aby sa po uplynutí premlčacej doby tieto práva dostali „ex lege“ do polohy naturálnych záväzkov. Predkladateľ je presvedčený, že po uplynutí premlčacej doby, najmä s ohľadom na súčasný stav trhovej ekonomiky, niet v zásade z pohľadu štátnej moci záujmu hodného ochrany na podpore vynucovania plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy, ak sa právo niektorej zo strán premlčalo. Významom inštitútu premlčania nie je automatické oslobodenie dlžníka od plnenia záväzku. Základným cieľom navrhovanej právnej úpravy je vytvorenie priestoru na to, aby dlhy plynúce zo spotrebiteľských zmlúv boli vymáhané len v rozumnom a primeranom čase a dlžník nebol nútený prostriedkami s prvkami štátneho donútenia zaplatiť dlh, vo

vzťahu ku ktorému uplynulo značné časové obdobie, v dôsledku čoho by mohla byť oslabená jeho pozícia (napr. nebude už disponovať dôkazmi). Právo plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy sa uplynutím premlčacej doby tak ex lege dostáva do polohy naturálneho záväzku, ktoré je možné splniť dobrovoľne povinným subjektom, avšak toto právo nemožno vymáhať proti vôli povinného subjektu (dlžníka). V tomto prípade sa vylučuje kondícia, t. j. v prípade dobrovoľného plnenia premlčaného dlhu dlžníkom sa prijaté plnenie nepovažuje za bezdôvodné obohatenie (§ 455 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Za vymáhanie premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy sa v tomto kontexte rozumie súdne konanie, exekučné konanie a rozhodcovské konanie. Nemožnosť vymáhania premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy zohľadňuje dynamickosť spotrebiteľského prostredia a vedomie tohto rizika bude oprávnené motivovať veriteľov vymáhať svoje pohľadávky čo najskôr.

Na účely zachovania právnej istoty účastníkov spotrebiteľských zmluvných vzťahov sa navrhujú aj prechodné ustanovenia, v zmysle ktorých sa nová právna úprava nebude aplikovať vo vedených konaniach o vymoženie práva zo spotrebiteľskej zmluvy, t. j. v súdnom, exekučnom alebo rozhodcovskom konaní, ktoré boli začaté na základe návrhu na začatie konania podaného pred dňom účinnosti tohto zákona.

24. Vzhľadom na vyššie uvedené súd v prvom rade v danom spore skúmal, či voči žalovanému v konaní nie je uplatňovaný premlčaný nárok, ktorý už nie je možné vymáhať, nakoľko osobitný subjekt vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku. Žaloba vo veci bola podaná na tunajšom súde 26.10. 2017.

25. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka môže veriteľ pre omeškanie s niektorou splátkou žiadať splatenie celého dlhu, len ak to bolo dohodnuté. Takáto dohoda je obsiahnutá v bode 6.9 písm. a) Obchodných podmienok - dostupná pôžička, podľa ktorého ak je dlžník v omeškaní s platením čo i len jednej splátky alebo jej časti, Poštovka je oprávnená podľa písm. a) vyhlásiť úver za predčasne splatný a ktorý v zhode s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upravuje možnosť veriteľa zosplatiť celý dlh pre omeškanie s jednotlivou splátkou pri omeškaní jej úhrady o viac ako tri mesiace. V takom prípade podľa § 103 Občianskeho zákonníka plynie trojročná premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa však pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Účelom ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka je brániť tomu, aby veriteľ mohol otáľať s využitím práva podľa § 565 pri omeškaní dlžníka, resp. motivovať veriteľa k čo najskoršiemu vymáhaniu svojej pohľadávky. Preto premlčanie celého zvyšku dlhu nie je viazané na okamih využitia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka veriteľom, ale na okamih splatnosti tej splátky, kvôli ktorej toto právo využíva (čo neznamená, že ide o okamih, kedy ho prvýkrát mohol využiť). V spotrebiteľských vzťahoch navyše § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka umožňuje uplatniť právo podľa § 565 až po trojmesačnom omeškaní. V tejto časti musí byť toto ustanovenie lex specialis k § 565 druhej vete Občianskeho zákonníka, podľa ktorého možno toto právo uplatniť len do splatnosti nasledujúcej splátky. Ak totiž pri pôžičke splácanej mesačnými splátkami musí uplynúť trojmesačné omeškanie s niektorou splátkou, za ten čas sa stanú splatné najmenej dve ďalšie splátky. V takom prípade by veriteľ z takejto spotrebiteľskej zmluvy nikdy nemohol uplatniť právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka. To je však v rozpore s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ktorý jasne hovorí, že toto právo uplatniť môže (avšak len za tam uvedených podmienok). Teda v prípade spotrebiteľskej zmluvy môže veriteľ uplatniť právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka po uplynutí trojmesačného omeškania s niektorou splátkou bez ohľadu na to, že medzičasom boli zročné ďalšie splátky. To však nemá vplyv na plynutie premlčania. V prípade spotrebiteľských zmlúv platí, že premlčacia doba začína plynúť od zročnosti splátky, kvôli ktorej sa predčasné splatenie žiada, nie od okamihu predčasného splatenia. Keďže § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka umožňuje predčasné splatenie uplatniť až po trojmesačnom omeškaní s niektorou splátkou, je práve táto splátka tou splátkou, „pre nesplnenie ktorej sa stane zročným celý dlh“ v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka. Preto od jej zročnosti (a nie až uplynutím troch mesiacov, resp. zosplatením) plynie premlčacia doba v zmysle tohto ustanovenia.

26. V prerokúvanej veci bol priamo Zmluve o úvere - dostupná pôžička, dohodnutý termín splatnosti splátok, a to ako dátum ďalšej platby k 20.dňu v mesiaci. Podľa tvrdenia žalobcu, celý dlh zosplatiť ku dňu 09.10.2014. Právny predchodca žalobcu vo výzve z 09.10.2014 o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru presne nešpecifikoval od omeškania ktorej splátky odvodil právo okamžitej úhrady celého dlh. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že právny predchodca žalobcu celý dlh zosplatiť pre viac ako trojmesačné omeškania s úhradou splátky splatnej dňa 20.07.2014, tak ako to vyplýva z upozornenia zo dňa 23.09.2014, kde je uvedené, že ku dňu 22.09.2014, je pohľadávka banky zo zmluvy o úver je

viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti, teda žalovaný bol v omeškaní s platením splátok viac ako 3 mesiace. z ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nesporne vyplýva možnosť vykonať právo zosplatnenia až po 3-mesačnom omeškaní so splatením príslušnej splátky, a preto v danom prípade k zosplatneniu došlo v dôsledku omeškania so splátkou splatnou najneskôr 20. 07.2014, keďže od jej splatnosti do 09.10. 2014, kedy žalobca vyhlásil pohľadávku z úveru za predčasne splatnú, uplynuli viac ako 3 mesiace. Žalobca toto právo využil, a to v súlade s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, keď predtým žalovaného na túto možnosť upozornil. V zmysle už citovaného § 103 Občianskeho zákonníka plynie premlčacia doba celého zosplatneného dlhu nie od okamihu doručenia oznámenia alebo výzvy veriteľa na jeho splatenie, ale od zročnosti nesplnenej splátky, ktorá založila právo veriteľa žiadať predčasné splatenie. Ak teda v prerokúvanej veci išlo o splátku splatnú 20. 07. 2014, začala týmto dňom plynúť premlčacia doba pre splatnosť celého zvyšku dlhu žalovanému. Trojročná premlčacia doba zosplatneného zvyšku dlhu tak uplynula najneskôr 20. 07. 2017. Nárok na úroky a úroky z omeškania ako akcesorický nárok na príslušenstvo k hlavnému záväzku pritom podlieha rovnakému premlčaniu ako záväzok hlavný. Žalobca v danom spore podal žalobu až 26.10.2017, teda v tom čase bol už jeho nárok nepochybne premlčaný. Nakoľko osobitný subjekt vzniesol námietku premlčania, súd sa ňou musel zaoberať.

Súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/68/2018: „V ustanovení § 103 Občianskeho zákonníka, ktoré je vo vzťahu k všeobecnému ustanoveniu § 101 špeciálne, je počiatok premlčania upravený odlišne od všeobecného. Podľa vety druhej, v prípade tzv. zosplatnenia dlhu len pre v budúcnosti splatné splátky premlčacia lehota začne plynúť odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, avšak tej, ktorá bolo dôvodom pre uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Premlčanie celého zvyšku dlhu preto nie je viazané na okamih využitia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka veriteľom tak, ako to uviedol súd prvej inštancie ale na okamih splatnosti tej splátky, kvôli ktorej toto právo využíva, čo je v prejednávanej veci rozhodujúce.“

Súd poukazuje na obdobný právny názor vyjadrený v rozhodnutí Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/410/2016 zo 21. 09. 2017, Okresného súdu Partizánske sp. zn. 6Csp/263/2017 z 28. 02. 2018, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 4Co/410/2016 z 21. 09. 2017, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/256/2018 z 20. 02. 2019, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/288/2016 z 15. 05. 2018, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/248/2018 z 31. 01. 2019, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/45/2017 z 28. 01. 2018, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/59/2019 z 26. 03. 2019.

27. Nakoľko v danom spore vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žalobca v konaní voči žalovanému uplatnil nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorý je premlčaný a tento v zmysle § 54a Občianskeho zákonníka už nemožno vymáhať a to ani v súdnych konaniach, súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

28. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

V danom prípade súd žalobu v celom rozsahu zamietol a žalovanému tak vznikol nárok na priznanie plnej náhrady trov konania. Nakoľko však žalovanému v súvislosti s týmto konaním žiadne trovy nevznikli, súd mu nárok na ich náhradu nepriznal. Zároveň bol do konania strane žalovaného pribratý osobitný subjekt, ktorý vzniesol námietku premlčania a ktorý si uplatnil nárok na náhradu trov konania. Tento osobitný subjekt vystupoval na strane žalovaného, teda úspešnej strany sporu, preto súd priznal osobitnému subjektu voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 100%.

O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.